

Antagen: 2011-01-04

Ändrad: 2011-12-14

Riktlinjer för arvode till ställföreträdare

Rätten till arvode

Den som har förordnats till förmyndare, god man eller förvaltare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för nödvändiga utgifter för uppdraget (12 kap 16 § Föräldrabalken). Föräldrar som är förmyndare för sina barn har i normalfall inte rätt till arvode. Nära anhöriga som förordnats till god man eller förvaltare har rätt till arvode men brukar ofta avstå från denna rätt.

Vem betalar arvodet

Huvudregeln är att det är huvudmannen som ska betala arvodet. En förutsättning är att huvudmannen har inkomster som överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet eller tillgångar som överstiger två gånger prisbasbeloppet.

Med inkomst (nettoinkomst eller beräknad inkomst) i detta sammanhang avses den enskildes inkomst efter medgivna avdrag enligt skattelagstiftningen. Allmänt kan det sägas vara ”inkomst före skatt”.

Med tillgångar avses ”nettotillgångar”, d.v.s. vad som återstår sedan medgivna avdrag enligt skattelagstiftningen har gjorts. Alltså från skattepliktiga tillgångar dras den enskildes skulder av.

Att arvode och ersättning för utgifter ska betalas med huvudmannens medel i den mån hans eller hennes inkomst eller tillgångar överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet respektive 2 gånger prisbasbeloppet innebär att huvudmannen får debiteras högst det överskjutande beloppet. Om såväl inkomsten som tillgångarna överstiger den angivna gränsen, får överstigande delar läggas samman vid bedömningen.

Undantag kan göras i det särskilda fallet t ex om huvudmannen har höga levnadsomkostnader för medicin, sjukvård eller att tillgångarna består av en fastighet där huvudmannen själv bor. I ett sådant fall kan kommunen få svara för arvodet även om inkomsterna eller tillgångarna överstiger 2,65 respektive 2 prisbasbelopp.

Om uppdraget avser att bevaka huvudmannens rätt i ett oskiftat dödsbo är det dödsboet som ska betala arvodet. Även här kan undantag göras om det finns särskilda skäl.

Antagen: 2011-01-04

Ändrad: 2011-12-14

Hur beräknas arvodet

Svenska kommunförbundet har i cirkulär 07:74 fastlagt vissa riktlinjer för arvodets och kostnadsersättnings beräkning. Av cirkuläret framgår att grundarvode bör variera med hänsyn till ställföreträdarens arbetsinsats och uppdragets svårighetsgrad. En förordnad förmyndare, god man och förvaltare har även rätt till ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Södertörns överförmyndarnämnd tillämpar i huvudsak de av kommunförbundet rekommenderade riktlinjerna. Det bör dock betonas att nämnden prövar varje enskilt ärende för sig utifrån de förutsättningar som föreligger i det enskilda ärendet.

Vem beslutar om arvodet

Det är överförmyndarnämnden som beslutar både om arvodets storlek och vem som ska betala arvodet. Nämndens beslut kan överklagas till tingsrätten.

Överförmyndarnämnden har också full frihet att bestämma hur ofta och för vilken tid såväl arvode som ersättning för utgifter ska betalas. Enligt prop. 1993/94:251 sid. 220 sägs dock att om det inte finns några speciella omständigheter är det naturligt att arvoderingen sker årligen för de mer långvariga ställföreträdarskapen.

Ersättning till ställföreträdare förordnade enligt föräldrabalken för att förvalta egendom, bevaka rätt och sörja för person.

I samtliga nedan angivna kategorier ingår i uppdraget kontakten med överförmyndarnämnden, upprättandet av förteckning, årsräkning eller sluträkning, upprättandet av deklaration samt avlämnandet av redogörelse för huvudmannens situation, i vilken redogörelse även bör ingå uppgift om omfattningen av uppdraget och om det under året varit någon speciellt tidskrävande extra uppgift. De för de olika kategorierna angivna arbetsuppgifterna innefattar det löpande normala arbetet.

Förvalta egendom

Ställföreträdaren ska förvalta huvudmannens tillgångar på bästa sätt för denne såsom att betala räkningar, göra omplacering m.m. Tillgångarna ska i skäligen omfattning användas för huvudmannens uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. De tillgångar som därutöver finns ska enligt huvudregeln placeras tryggt och ge en skäligen avkastning.

Kategori 1

Grundarvode 5-10 % av prisbasbeloppet per år

Antagen: 2011-01-04

Ändrad: 2011-12-14

Huvudmannen har ett person-/transaktionskonto, ev. också ett sparkonto med ett mindre belopp. Han/hon förvaltar delvis själv sina tillgångar. Om medel lämnats till personal i huvudmannens boende ska ställföreträdaren regelbundet kontrollera kassaboken som ska föras för varje boende. Ställföreträdaren ansöker om bidrag och insatser.

Kategori 2

Grundarvode 10-30 % av prisbasbeloppet per år

Ställföreträdaren förvaltar huvudmannens samtliga tillgångar. Det kan komma att krävas en mer aktiv förvaltning av ställföreträdaren såsom omplaceringar och andra löpande åtgärder under året. Förutom vad som angetts under kategori 1 betalar t.ex. ställföreträdaren ut fickpengar ett par gånger i månaden och har oftare kontakt med myndigheter (skuldsanering t.ex.) och banker eller andra finansieringsrörelser.

Kategori 3

Grundarvode 30 % - av prisbasbeloppet per år

Förutom under kategori 1 och 2 upptagna uppgifter ansvarar ställföreträdaren för t.ex. skötsel av huvudmannens fastighet med därtill hörande förvaltningsuppgifter (inkassering av hyra, betalning av utgifter, förhandlingar m.m.), övervakning av affärsrörelse, upprättande av en omfattande deklaration och komplicerad årsredovisning till överförmyndarnämnden.

Bevaka rätt

Att bevaka rätt ingår normalt i ställföreträdarens uppdrag att förvalta sin huvudmans egendom och sörja för hans/hennes person. Men det kan uppstå speciella händelser utöver de normalt förekommande, t.ex. att huvudmannen blir delägare i ett dödsbo eller att dennes fastighet ska säljas. Då det gäller enstaka händelser är det lämpligare att arvodera per tidsåtgång än med stöd av procent av pris- basbeloppet. Ställföreträdaren bör i dessa fall noggrant beskriva de uppgifter som utförts och ange tidsåtgången.

Kategori 1

Arvode 200 kr per timme

T.ex. lägenhetsavveckling, försäljning av fastighet eller bostadsrätt med hjälp av mäklare, boutredning och arvskifte, kontakter med fordringsägare.

Kategori 2

Antagen: 2011-01-04

Ändrad: 2011-12-14

Arvode 350 kr per timme

T.ex. skuldsanering, försäljning av fastighet eller bostadsrätt utan mäklare, mer kvalificerat arbete vid boutredning och arvskifte

Kategori 3

Arvode 500 kr per timme

T.ex. medverkan vid domstolsförhandlingar, förlikningsavtal och annat renodlat kvalificerat juridiskt arbete

Sörja för person

Med att sörja för person menas att ställföreträdaren ska se till att huvudmannen får den hjälp och det bistånd han/hon behöver och har rätt till. Det är dock inte ställföreträdaren som ska utföra de uppgifter som t.ex. åligger socialtjänsten. Om denne ändå åtar sig sådana uppgifter kan han/hon inte räkna med att få ersättning för detta.

Kategori 1

Grundarvode 5-10 % av prisbasbeloppet per år

Ett besök per månad, kontakt per telefon med huvudmannen och/eller boendet samt att hålla sig informerad om den personliga situationen.

Kategori 2

Grundarvode 10-30 % av prisbasbeloppet per år

Kontakt med huvudmannen flera gånger per månad genom personliga besök och flera telefonsamtal varje månad med huvudmannen, anhöriga, boendet, kontaktpersoner, personliga assistenter, andra stödpersoner och myndigheter.

Kategori 3

Grundarvode 30 % - av prisbasbeloppet per år

Stora insatser och stort personligt engagemang av ställföreträdaren för att kvalitativt samordna och säkra upp de resurser som krävs för att huvudmannens behov av omsorg ska kunna tillgodoses. Detta sker exempelvis genom flera besök i veckan hos huvudmannen eller andra kontakter, många och omfattande kontakter med boendet, anhöriga och myndigheter.

Antagen: 2011-01-04

Ändrad: 2011-12-14

Kostnadsersättning

Kostnadsersättning betalas ut enligt schablon med 2 % av prisbasbeloppet per år och avser täcka ställföreträdarens kostnader för kortare resor, telefon, porto m.m.

Överstiger det yrkade beloppet schablonen ska hela beloppet styrkas med kvitto eller specifikation.

God man för ensamkommande barn

En god man enligt lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn har till ersättning för sitt uppdrag.

Arvode till god man när barnet är asylsökande

Arvode utgår enligt schablon med 6 % av prisbasbeloppet per månad. I schablonbeloppet ingår ersättning för restid.

Arvode till god man när barnet fått permanent uppehållstillstånd

Arvode utgår enligt schablon med 4 % av prisbasbeloppet per månad. I schablonbeloppet ingår inte ersättning för restid.